

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตรดำเนินการตรวจสอบข้อมูลลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำบิดประกาศที่กรมวิชาการเกษตรและในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันบิดประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ จำนวน ๒ พันธุ์ ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังนี้

๑. ข้าวโพดพันธุ์ยูพี 227 (*Zea mays* 'UP 227')
๒. ข้าวโพดพันธุ์ยูพี 242 (*Zea mays* 'UP 242')

กรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพันธุ์พืชดังกล่าวให้ทราบโดยทั่วกัน ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิพาทว่า การยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๙๔๐ ๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันบิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายสุรภิตติ ศรีกุล)
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตพืช
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ข้าวโพดพันธุ์ยูพี 227
(*Zea mays* 'UP 227')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล   มหาวิทยาลัยพะเยา
ที่อยู่   เลขที่ 19 หมู่ที่ 2 ตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา 56000
โทรศัพท์   0-5446-6666

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ข้าวโพดพันธุ์ยูพี 227 (UP227) เป็นข้าวโพดลูกผสมเดี่ยว เกิดจากการผสมพันธุ์ระหว่าง UP27 (เกิดจากการสกัดสายพันธุ์แท้มาจากพันธุ์ลูกผสมการค้าไพโอเนีย ปี80 ช่วงรุ่นที่ 9 (S₉ generation) พันธุ์แม่ กับ Ki60 (เกิดจากพันธุ์สายพันธุ์แท้มาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) พันธุ์พ่อ ได้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ลูกผสมเดี่ยวที่ให้ผลผลิตสูง อายุปานกลางเหมาะสมกับพื้นที่ตอนในเขตภาคเหนือตอนล่าง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยมีขั้นตอนการปรับปรุงพันธุ์ ดังนี้

- ฤดูแล้ง (พ.ย.-ก.พ.) พ.ศ. 2558 ปลูกทดสอบและคัดเลือกระดับ Screening Yield Trial จำนวน 439 คู่ผสม
- ฤดูต้นฝน (พ.ค.-ส.ค.) พ.ศ. 2559 ปลูกทดสอบและคัดเลือกระดับ Preliminary Yield Trial จำนวน 253 คู่ผสม
- ฤดูแล้ง (พ.ย.-ก.พ.) พ.ศ. 2560 ปลูกทดสอบและคัดเลือกระดับ Advance Yield Trial A จำนวน 54 คู่ผสม
- ฤดูแล้ง (พ.ย.-ก.พ.) พ.ศ. 2561 ปลูกทดสอบและคัดเลือกระดับ Advance Yield Trial B จำนวน 54 คู่ผสม ซึ่งจัดแบ่งกลุ่ม ได้ 2 แบบ คือ พันธุ์อายุสั้น 12 คู่ผสม และพันธุ์อายุปานกลาง 42 คู่ผสม
- ฤดูต้นฝน (พ.ค.-ส.ค.) พ.ศ. 2562 ปลูกทดสอบและคัดเลือกระดับ On-farm Yield Trial A จำนวน 11 คู่ผสม
- ฤดูแล้ง (พ.ย.-ก.พ.) พ.ศ. 2562 ปลูกทดสอบและคัดเลือกระดับ On-farm Yield Trial B จำนวน 11 คู่ผสม
- ฤดูแล้ง(พ.ย.-ก.พ.) พ.ศ. 2563 ปลูกทดสอบลูกผสมดีเด่น (Promising hybrids) ระดับ On-farm Yield Trial A จำนวน 8 คู่ผสม
- ฤดูแล้ง (พ.ย.-ก.พ.) พ.ศ. 2564 ปลูกทดสอบลูกผสมดีเด่น (Promising hybrids) ระดับ On-farm Yield Trial B จำนวน 8 คู่ผสม สามารถคัดเลือกลูกผสมดีเด่นได้จำนวน 4 คู่ผสม ประกอบด้วย UP227 UP242 UP319 และ UP342

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปีพ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2558 (ฤดูต้นฝน) (พ.ค.-ส.ค.)	ข้าวโพดสายพันธุ์ UP27 x ข้าวโพดสายพันธุ์ Ki60	แปลงทดสอบคณะเกษตรศาสตร์ และ ทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยพะเยา แปลงเกษตรกรพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ พะเยา เชียงราย แพร่ และน่าน จังหวัดละ 1 แปลง แปลงเกษตรกรพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ พะเยา เชียงราย แพร่ และน่าน จังหวัดละ 1 แปลง แปลงเกษตรกรพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ พะเยา เชียงราย แพร่ และน่าน จังหวัดละ 1 แปลง แปลงเกษตรกรพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ พะเยา เชียงราย แพร่ และน่าน จังหวัดละ 1 แปลง แปลงเกษตรกรพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ พะเยา เชียงราย แพร่ และน่าน จังหวัดละ 2 แปลง แปลงเกษตรกรพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ พะเยา เชียงราย แพร่ และน่าน จังหวัดละ 2 แปลง แปลงเกษตรกรพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ พะเยา เชียงราย แพร่ และน่าน จังหวัดละ 2 แปลง แปลงเกษตรกรพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ พะเยา เชียงราย แพร่ และลำปาง จังหวัดละ 4 แปลง แปลงเกษตรกรพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ พะเยา เชียงราย แพร่ และลำปาง จังหวัดละ 4 แปลง
2558 (ฤดูแล้ง) (พ.ย.-ก.พ.)	↓ F ₁ (Screening YT)	
2559 (ฤดูต้นฝน) (พ.ค.-ส.ค.)	↓ F ₁ (Preliminary YT)	
2560 (ฤดูแล้ง) (พ.ย.-ก.พ.)	↓ F ₁ (Advance Yield Trial A)	
2561 (ฤดูแล้ง) (พ.ย.-ก.พ.)	↓ F ₁ (Advance Yield Trial B)	
2562 (ฤดูต้นฝน) (พ.ค.-ส.ค.)	↓ F ₁ (On-farm Yield Trial A)	
2562 (ฤดูแล้ง) (พ.ย.-ก.พ.)	↓ F ₁ (On-farm Yield Trial B)	
2563 (ฤดูแล้ง) (พ.ย.-ก.พ.)	↓ Promising hybrids (On-farm Yield Trial A)	
2564 (ฤดูแล้ง) (พ.ย.-ก.พ.)	↓ Promising hybrids (On-farm Yield Trial B)	
	↓ ข้าวโพดพันธุ์ยูพี 227	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ข้าวโพดพันธุ์ยูพี 227 ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Zea mays</i> 'UP 227' วงศ์ Poaceae พืชล้มลุก ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
ราก	ระบบรากฝอย รากค้ำยันสีเขียวเข้ม
ต้น	ลำต้นตั้งตรง ต้นสูงเฉลี่ย 221 เซนติเมตร ปล้องสีเขียว
ใบ	ใบเดี่ยวรูปแถบ ค่อนข้างตั้งตรง กว้างเฉลี่ย 11.5 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 98.4 เซนติเมตร ปลาย ใบแหลม ขอบใบเรียบ แผ่นใบมีขน กาบใบสีเขียวเข้ม โคนปล้องกลาง มุมใบของใบแรกเหนือฝัก กว้าง การโค้งปานกลาง

ดอก/ช่อดอก ช่อดอกแยกเพศร่วมต้น ช่อดอกเพศผู้แบบช่อแยกแขนง ออกที่ปลายยอด ยาวเฉลี่ย 32 เซนติเมตร มุมก้านช่อดอกปานกลาง ความหนาแน่นของช่อดอกปานกลาง ช่อดอกเพศเมียมี เส้นไหมหรือก้านเกสรเพศเมียสีชมพูเข้ม

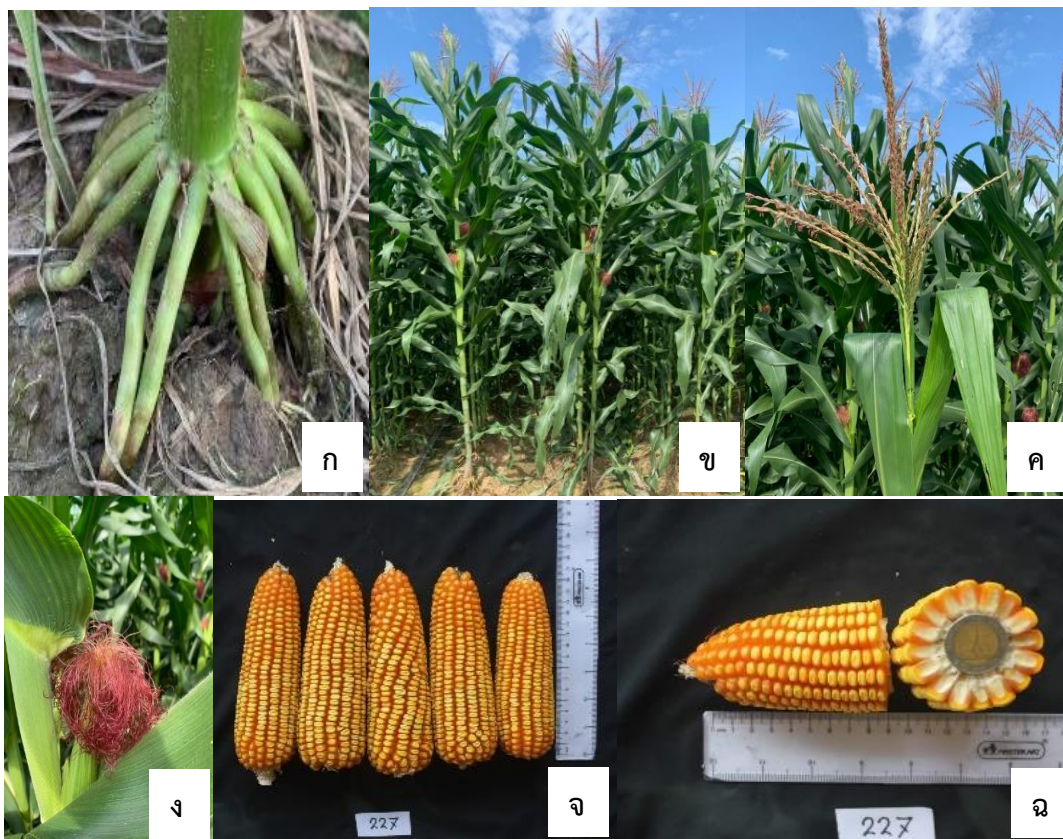
ผล/เมล็ด จำนวนฝักต่อต้นเฉลี่ย 1 ฝัก ฝักรูปร่างกึ่งกรวยกึ่งกระบอก ฝักกว้างเฉลี่ย 4.6 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 22 เซนติเมตร ความสูงฝักเหนือดินเฉลี่ย 109 เซนติเมตร เมล็ดเรียงเป็นแถว จำนวน เมล็ดต่อแถวเฉลี่ย 43 เมล็ด ผลแบบผลแห้งเมล็ดติดสีส้มเหลือง กิ่งหัวนุบ

- ลักษณะอื่น ๆ**
1. ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 1,587 กิโลกรัมต่อไร่
  2. อายุออกดอกของช่อดอกเพศผู้เฉลี่ย 55 วัน และอายุออกไหมเฉลี่ย 55 วัน
  2. อายุเก็บเกี่ยว 110 – 115 วัน

ภาพที่ 1 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ก ข้าวโพดพันธุ์ UP27 (พันธุ์แม่) ข ข้าวโพดพันธุ์ Ki60 (พันธุ์พ่อ)

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของข้าวโพดพันธุ์ยูพี 227
 ก ราก ข ต้น ค ช่อดอกเพศผู้ ง ช่อดอกเพศเมีย จ-ฉ ฝัก

ข้าวโพดพันธุ์ยูพี 227

ข้าวโพดพันธุ์ยูพี 242
(*Zea mays* 'UP 242')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล   มหาวิทยาลัยพะเยา
ที่อยู่   เลขที่ 19 หมู่ที่ 2 ตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา 56000
โทรศัพท์   0-5446-6666

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ข้าวโพดพันธุ์ยูพี 242 (UP242) เป็นข้าวโพดลูกผสมเดี่ยว เกิดจากการผสมพันธุ์ระหว่างข้าวโพดสายพันธุ์แท้ UP42 (เกิดจากการสกัดสายพันธุ์แท้มาจากพันธุ์ลูกผสมการค้าเอ็นเค 48 ช่วงรุ่นที่ 9 (S₉ generation) x Ki60 (เกิดจากพันธุ์สายพันธุ์แท้มาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) ได้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ลูกผสมเดี่ยวที่ให้ผลผลิตสูง อายุปานกลางเหมาะสมกับพื้นที่นา ในเขตภาคเหนือตอนบน โดยมีขั้นตอนการปรับปรุงพันธุ์ดังนี้

- ฤดูแล้ง (พย.-กพ.) 2558 ปลูกทดสอบและคัดเลือกระดับ Screening Yield Trial จำนวน 439 คู่ผสม
- ฤดูต้นฝน (พค.-สค.) 2559 ปลูกทดสอบและคัดเลือกระดับ Preliminary Yield Trial จำนวน 253 คู่ผสม
- ฤดูแล้ง (พย.-กพ.) 2560 ปลูกทดสอบและคัดเลือกระดับ Advance Yield Trial A จำนวน 54 คู่ผสม
- ฤดูแล้ง (พย.-กพ.) 2561 ปลูกทดสอบและคัดเลือกระดับ Advance Yield Trial B จำนวน 54 คู่ผสม ซึ่งจัดแบ่งกลุ่ม ได้ 2 แบบ คือ พันธุ์อายุสั้น 12 คู่ผสม และพันธุ์อายุปานกลาง 42 คู่ผสม
- ฤดูต้นฝน (พค.-สค.) 2562 ปลูกทดสอบและคัดเลือกระดับ On-farm Yield Trial A จำนวน 11 คู่ผสม
- ฤดูแล้ง (พย.-กพ.) 2562 ปลูกทดสอบและคัดเลือกระดับ On-farm Yield Trial B จำนวน 11 คู่ผสม
- ฤดูแล้ง (พย.-กพ.) 2563 ปลูกทดสอบลูกผสมดีเด่น (Promising hybrids) ระดับ On-farm Yield Trial A จำนวน 8 คู่ผสม
- ฤดูแล้ง (พย.-กพ.) 2564 ปลูกทดสอบลูกผสมดีเด่น (Promising hybrids) ระดับ On-farm Yield Trial B จำนวน 8 คู่ผสม สามารถคัดเลือกลูกผสมดีเด่นได้จำนวน 4 คู่ผสม ประกอบด้วย UP227 UP242 UP319 และ UP342

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปีพ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2558 (ฤดูต้นฝน) (พ.ค.-ส.ค.)	ข้าวโพดสายพันธุ์ UP42 x ข้าวโพดสายพันธุ์ Ki60	แปลงทดสอบคณะเกษตรศาสตร์ และ ทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยพะเยา แปลงเกษตรกรพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ พะเยา เชียงราย แพร่ และน่าน จังหวัดละ 1 แปลง แปลงเกษตรกรพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ พะเยา เชียงราย แพร่ และน่าน จังหวัดละ 1 แปลง แปลงเกษตรกรพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ พะเยา เชียงราย แพร่ และน่าน จังหวัดละ 1 แปลง แปลงเกษตรกรพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ พะเยา เชียงราย แพร่ และน่าน จังหวัดละ 1 แปลง แปลงเกษตรกรพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ พะเยา เชียงราย แพร่ และน่าน จังหวัดละ 2 แปลง แปลงเกษตรกรพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ พะเยา เชียงราย แพร่ และน่าน จังหวัดละ 2 แปลง แปลงเกษตรกรพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ พะเยา เชียงราย แพร่ และน่าน จังหวัดละ 2 แปลง แปลงเกษตรกรพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ พะเยา เชียงราย แพร่ และลำปาง จังหวัดละ 4 แปลง แปลงเกษตรกรพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ พะเยา เชียงราย แพร่ และลำปาง จังหวัดละ 4 แปลง
2558 (ฤดูแล้ง) (พ.ย.-ก.พ.)	↓ F ₁ (Screening YT)	
2559 (ฤดูต้นฝน) (พ.ค.-ส.ค.)	↓ F ₁ (Preliminary YT)	
2560 (ฤดูแล้ง) (พ.ย.-ก.พ.)	↓ F ₁ (Advance Yield Trial A)	
2561 (ฤดูแล้ง) (พ.ย.-ก.พ.)	↓ F ₁ (Advance Yield Trial B)	
2562 (ฤดูต้นฝน) (พ.ค.-ส.ค.)	↓ F ₁ (On-farm Yield Trial A)	
2562 (ฤดูแล้ง) (พ.ย.-ก.พ.)	↓ F ₁ (On-farm Yield Trial B)	
2563 (ฤดูแล้ง) (พ.ย.-ก.พ.)	↓ Promising hybrids (On-farm Yield Trial A)	
2564 (ฤดูแล้ง) (พ.ย.-ก.พ.)	↓ Promising hybrids (On-farm Yield Trial B)	
	↓ ข้าวโพดพันธุ์ยูพี 242	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ข้าวโพดพันธุ์ยูพี 242 ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Zea mays</i> 'UP 242' วงศ์ Poaceae พืชล้มลุก ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
ราก	ระบบรากฝอย สีเขียวเข้ม
ต้น	ลำต้นตั้งตรง สูงเฉลี่ย 219 เซนติเมตร ปล้องสีเขียว
ใบ	ใบเดี่ยว รูปแถบ กว้างเฉลี่ย 11.5 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 95.6 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ขอบใบ เรียบ แผ่นใบมีขน กาบใบสีเขียวเข้ม มุมใบของใบแรกเหนือฝักกว้าง การโค้งปานกลาง

ดอก/ช่อดอก ช่อดอกแยกเพศร่วมต้น ช่อดอกเพศผู้แบบช่อแยกแขนง ออกที่ปลายยอด ยาวเฉลี่ย 34 เซนติเมตร มุมก้านช่อดอกปานกลาง ความหนาแน่นของช่อดอกปานกลาง เส้นไหมหรือก้านเกสรเพศเมียสีชมพูเข้ม

ผล/เมล็ด จำนวนฝักต่อต้นเฉลี่ย 1 ฝัก ฝักรูปทรงกรวย ฝักกว้างเฉลี่ย 5.5 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 22.2 เซนติเมตร ความสูงฝักเหนือดินเฉลี่ย 106 เซนติเมตร เมล็ดเรียงเป็นแถว ผลแบบผลแห้ง เมล็ดติด สีส้ม สันมีสีเหลือง ลักษณะเมล็ดเป็นกึ่งหัวแข็ง

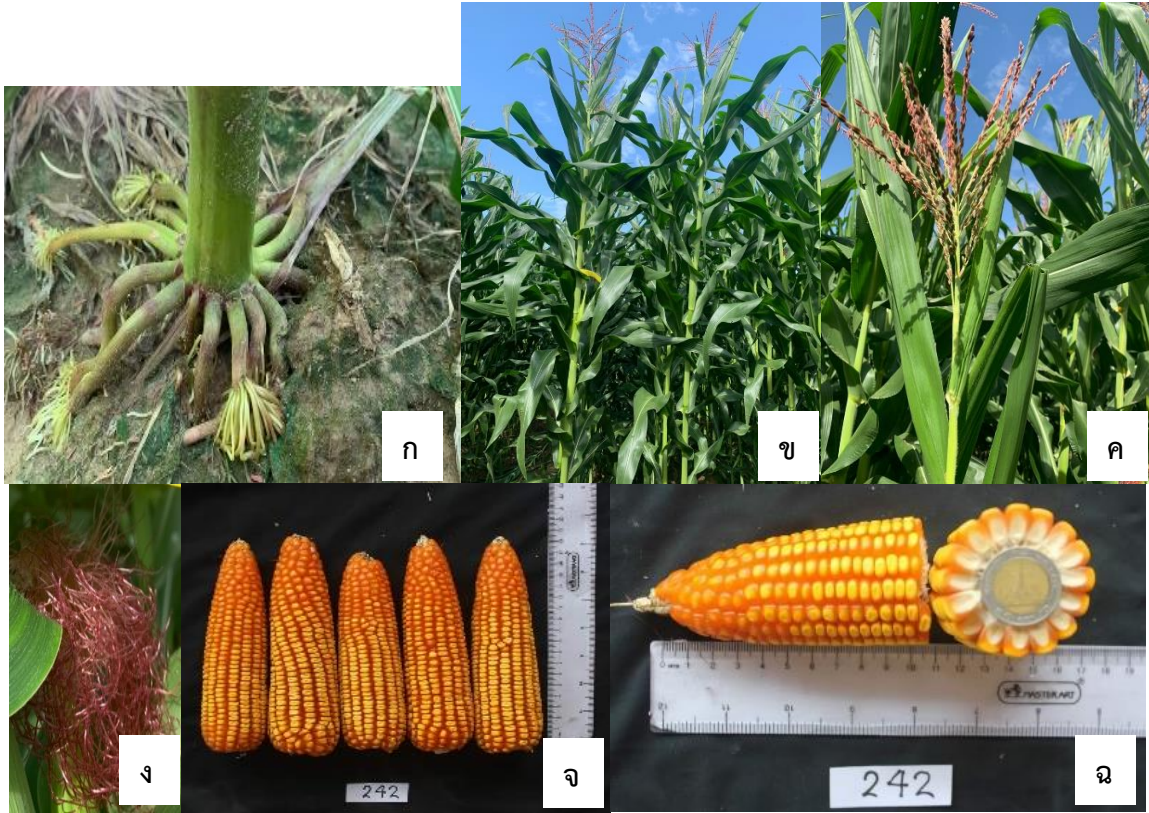
- ลักษณะอื่น ๆ**
1. ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 1,481 กิโลกรัมต่อไร่
  2. อายุออกดอกของช่อดอกเพศผู้เฉลี่ย 55 วัน และอายุออกไหมเฉลี่ย 54 วัน
  3. อายุเก็บเกี่ยว 105 – 110 วัน

ภาพที่ 1 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ก ข้าวโพดพันธุ์ UP42 (พันธุ์แม่) ข ข้าวโพดพันธุ์ Ki60 (พันธุ์พ่อ)

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของข้าวโพดพันธุ์ยูพี 242
ก ราก ข ต้น ค ช่อดอกเพศผู้ ง ช่อดอกเพศเมีย จ-ฉ ฝัก

ข้าวโพดพันธุ์ยูพี 242